

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 137

Maribor, sreda 18. junija 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Vredn. mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglas po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Pabstove monarhistične spletke

S PREVRATOM V AVSTRIJI JE SKUŠAL OMOGOČITI HABSBURŽANOM POVRATEK. — INTERVENCIJA NEKE AVSTRIJSKE SOSEDE NA DUNAJU.

DUNAJ, 18. junija. Izgon glavnega akterja Heimwehra, bivšega nemškega majorja Pabsta, je še vedno predmet živahne razprave v vsej avstrijski javnosti. O vzrokih izгона se razširjajo najrazličnejše verzije. Heimwehrovci sami zavračajo glavno krivdo za nepričakovani korak dunajske policije na notranjega ministra Schumija, češ da je to samo njegovo maščevanje, ker je prišel z vodstvom Heimwehra v zadnjem času v konflikt. Zvezni kancelar dr. Schober je nasprotno na več rajšnji seji parlamenta osebno pojasnil, da je bil izgon majorja Pabsta iz Avstrije odrejen radi njegovega neprestanega rovarjenja proti državni avtoriteti, kar je za inozemca, ki uživa gostoljubnost države, nedopustno.

Toda kljub temu postajajo vedno bolj verjetne govorice, da je izgon majorja Pabsta v najtesnejši zvezi s habsburškimi aspiracijami in njihovim restavracijskim načrtom. Po teh verzijah je hotel major Pabst izzvati v Avstriji prevrat in tako omogočiti povratek Habsburžanov. Ti njegovi načrti avstrijski vladi nikakor niso bili neznani in zato je vlada samo čakala na ugoden trenutek, da prekrži vse Pabstove načrte in ta prilika se je nudila ravno sedaj, ko je prišlo v Heimwehru do razkola.

Avstrijska vlada je bila na Pabstovo akcijo opozorjena od inozemstva in je zvezni kancelar o priliki svojega zadnjega potovanja v Pariz in London dobil ja-

sen migljaj, da naj napravi Pabstovemu monarhističnemu rovarjenju konec.

Iz gotovih Heimwehru blizu stoječih krogov pa se celo razširja vest, da je bil izgon majorja Pabsta izvršen na direktno zahtevo neke sosedne države, češ da je bil Pabst v tesnih odnosih s Heimwehru slično organizacijo v neki drugi sosedni državi, kateri je v primeru konflikta obljubil tudi podporo Heimwehra. Dotična država da je v tej zadevi intervenirala že svoječasno in je kancelar dr. Schober takrat obljubil, da bo avstrijska vlada storila vse, da ostanejo Pabstovi načrti samo načrti. Zatrjuje se tudi, da je hotel major Pabst najprej odpotovati na Madžarsko in se je šele v zadnjem hipu odločil za Italijo, kjer je pričakoval bolj gostoljuben sprejem.

Berlin, 18. junija. »Boersen Kurier« naglašja, da pomeni Pabstov izgon iz Avstrije popolno zmago kancelarja dr. Schobra. Kljub največjim težavam je znal dr. Schober utrditi avtoriteto oblasti, pomiriti ekstremne elemente v državi, ustvariti boljše odnose na zunanji in pripraviti vse potrebno za veliko avstrijsko posojilo v inozemstvu. Izgon majorja Pabsta je logična posledica Schobrove pomirjevalne politike, kajti v urejeni državi ni in tudi ne sme biti prostora za ljudi Pabstovega kova. V ostalem, pravi list, pa je komaj verjetno, da bi Pabst dobro odrezal v Italiji, ker je Italija bolj naklonjena Schobru kakor njemu.

Italijanske demonstracije v Bariju

proti Jugoslaviji in Franciji so le delni simptom mržnje, ki jo je posejal fašizem v italijanski narod in zlasti v italijansko mladino tekom svojega režima. Italijanski študenti v zvezi z ostalo mladino in drugim prebivalstvom so demonstrirali pred jugoslovenskim in francoskim konzulatom in zažgali tudi zastave naše in francoske države na izživalen način. Naša in francoska vlada ste po svojih poslaniških izvršili pri rimski vladi demaršo radi teh incidentov in zahtevali zadoščenje za napad na oba konzulata in za razžaljenje obeh državnih zastav. Oba poslanika sta tudi izrekla nado, da bodo krivci dogodkov kaznovani ter da bodo italijanske oblasti preskrbele, da se enaki dogodki ne bodo več ponavljali.

Italijanska vlada je v svojem odgovoru izjavila, da so njeni organi v Bariju storili vse, da preprečijo incidente, ki jih Italija ne želi. Pred konzulatoma so bile močne straže, ki so poskušale zabraniti demonstrantom pohod pred konzulat. Prišlo je pri tem celo do spopadov med stražo in demonstranti in več karabinerjev je bilo ranjenih. Glede zastav, ki so jih demonstranti zažgali, pravi italijanski odgovor, da niste bili last obeh konzulatov, marveč so jih prinesli demonstranti s seboj. Rimska vlada tudi izjavlja v svojem odgovoru, da bo uvedla proti krivcem kazensko postopanje in da jih bo najstrožje kaznovala. Tudi bo skrbela, da se takšni incidenti ne bodo več ponavljali. Tako rimska vlada.

K temu odgovoru čisto pravilno pripominja pariški »Temps«, da resnosti demonstracije prav nič ne zmanjšuje dejstvo, da obe zastavi niste bili last konzulatov.

Odgovor rimske vlade — brez ozira na to, ali je odkritosrčen ali ne — je potreben vsekakor nekoliko komentarija z ozirom na nedavne dogodke. Če je glasom poročil iz Barija poslanec italijanskega notranjega ministristva, ki je imel izvršiti preiskavo o dogodkih, ugotovil, da je okrožni fašistični tajnik, ki je predsedoval dišaskemu zborovanju, imel hujškajoč govor proti italijanskim emigrantom in v zvezi s tem proti Franciji in Jugoslaviji, katerim »bomo v najkrajšem času dokazali, kaj je Italija«, je razumljivo, da so morale hujškajoče besede v že itak razburkani mladini, polni fašističnih gesel, zanetiti strast in jo gnati v demonstracije. Če se sedaj rimski fašizem umika in se skuša napram svetovni javnosti kazati v nedolžni luči, vidi ves svet v tem samo hinavsko gesto. Koliko stotin in stotin fašističnih zborovanj se je tekom zadnjih let vršilo po Italiji, na katerih se je izdajalo geslo o osvobođenju Dalmacije, kar ne pomeni drugega nego vojno z Jugoslavijo. Na vseh teh demonstrativnih zborovanjih so sodelo-

Razburjenje v Franciji in Italiji radi ameriških carin

WASHINGTON, 18. junija. Predsednik Hoover je že podpisal nove carinske tarife, ki so s tem stopile danes o polnoči v veljavo.

RIM, 18. junija. Avala poroča: »Giornale d'Italia« se obširno peča z ukrepi, ki naj jih odredi Italija, da se obvaruje težkih posledic nove ameriške carinske tarife za italijansko trgovino. List naglašja, da je potrebno složno delovanje vseh faktorjev. Trgovinska bilanca Italije z Zedinjenimi državami je že sedaj zelo pasivna, v bodoče pa grozi postati položaj italijanske agrarne in industrijske produkcije še težavnejši. List poudarja dalje, da mora Italija najti in si zagotoviti velika tržišča za svoje produkte, zlasti v Aziji in Južni Ameriki. Sploh mora biti zelo pozorna, da glede tržišč

vali oficijelni fašistični organi, da, celo aktivni ministri in generali. Ob njih navzočnosti in brez njihovega protesta se je vzklikalo proti Jugoslaviji in Franciji, se je razvijala dalmatinska zastava, so se pele bojne pesmi proti Jugoslaviji, se je podžigalo mladino k novim velikim činom za povečanje Italije. Ali je rimska vlada na vsa ta izzivanja in vse te demonstracije samo ganila z mezincem? Nikdar! Nasprotno je njen šef Mussolini še nedavno v Milanu govoril o »žareči italijanski krogli«. Ves svet je razumel njegove besede kot izzivanje na novo svetovno klanje. In sedaj se rimska vlada navidezno čudi, če je v tej od-

ne ostane izolirana.

PARIZ, 18. junija. »Avenir« poroča, da bi moral francoski narod na nove ameriške tarife odgovoriti z bojkotom ameriškega blaga. Nove ameriške carine ogrožajo Evropo v celoti, zlasti Francijo. Drugi listi pa naglašajo potrebo, da se čimprej uvedejo panevropske carinske tarife in doseže gospodarsko sodelovanje Evrope proti Ameriki.

Revolucija v Boliviji

NEWYORK, 18. junija. V Boliviji je izbruhnila krvava revolucija, ki jo vodi bivši tajnik bolivijskega poslanstva v Rio de Janeiro, Robert Josa. Revolucija je naperjena proti predsedniku republike Silosu, ki se je zameril narodu radi svojega samovoljnega postopanja. V bojih med vladnimi četami in uporniki je bilo

fašizma ustvarjeni atmosferi prišlo do incidentov v Bariju?!

Dogodki v Bariju so samo člen v verigi sistematskih priprav naše sosedne Italije za nove pustolovščine. Ako hoče rimska vlada v bodoče takšne incidente spraviti z dnevnega reda, mora predvsem izdati nalog vsem svojim fašističnim organom, da ne smejo več prirejati zborovanj, na katerih se v imenu »neosvobojene Dalmacije« hujška narod in zlasti mladino proti Jugoslaviji in njeni odlični zaveznici Franciji. Kaznovanje krivcev v Bariju ne bo odstranilo in ubilo sistema, ki goji in poglablja sovraštvo do Jugoslavije v italijanskih masah.

mного mrtvih in ranjenih. Uporniki so zasedli mesto Vilazon, kjer imajo sedaj svoj glavni stan. Zdi se tudi, da so v premoči, ker sejim pridružujejo tudi oddelki redne vojske. Predsednik republike se je obrnil na Zedinjene države za pomoč. v

11-letni deček — samomorilec.

Anton Borovnik, 11letni učenec IV. razreda osnovne šole v Limbušu, dečev sin iz Vrhovega dola, je odšel včeraj dopoldne, kakor običajno, z doma. Domači so bili trdno prepričani, da gre v šolo in se nikomur niti sanjalo ni, da mu blodiijo težke, obupne misli po glavi. Namesto v šolo je krenil dečko v bližnjo goščo in se tamkaj obesil na vejo nekega drevesa. Našla ga je že mrtvega posestnica Marija Kramerjeva iz Vrhovega dola. Deček je bil bolehen in zelo nagle jeze in je že ponovno izjavil svojim bratom in sestram, da bo izvršil samomor. Kaj pa ga je pravzaprav pognalo v obup, je popolnoma neznano. Bil je najmlajši v Borovnikovi družini, ki ima še 6 otrok.

Trasiranje novih okrajnih cest.

V smislu proračunskih postavk mariborskega okrajnega cestnega odbora se bodo tekom letošnjega leta izvršila trasiranja novih cest št. IIj - Polička vas - Sv. Jakob, št. IIj - Zg. Kungota in Smolnik - Fala. Ker osobje okr. cestnega odbora vsled prezaposlenosti ne zmora vseh teh del, je bilo starešinstvo pooblašeno, da izroči trasiranje teh cest privatnim tvrdkam. —

Dela na rekonstrukciji ceste Lajtersberg - Sv. Lenart

so se z današnjim dnem pričela in upamo, da bodo do jeseni dokončana ter novi deli ceste izročeni prometu. —

Rekonstrukcija podravske in pobreške ceste.

Mariborski okrajni cestni odbor je v svoji včerajšnji plenarni seji sklenil, da sprejme ponudbo mestne občine, ki hoče izvršiti potrebne rekonstrukcije na podravski cesti do km 4 in na pobreški cesti do pokopališča na Pobrežju proti naknadni povrnitvi stroškov. —

Zopet dve tatvini koles.

Včeraj okrog poldneva je bilo pekovskemu mojstru Jožefu Ledišku iz Pobrežja, Cesta na Brezje, iz veže Zadržne gospodarske banke ukraden kolo, ključavničarju Janku Pihlerju s Tezna pa včeraj popoldne iz veže št. 19 na Aleksandrovi cesti.

Tatvina denarja.

Štefan Klinec iz Dobrovec je javil mariborskemu obmejnemu komisariatu, da mu je bilo ukradenih 3700 Din. Samil je tatvine svojega rojaka Viktorja Nachtigala. Organi obmejnega komisariata so Nachtigala ustavili in predvedli komisariatu. Po daljšem tajanju je Nachtigal končno tatvino priznal. Našli so pri njem še 3480 Din. Oddan je bil s spisi vred državnemu pravdnistvu.

Načrt Beograda.

ki ga je izdal geodetski polkovnik Nikolaj Kusakovič, bo zelo dobrodošel zlasti onim, ki se nameravajo udeležiti vsesokolskega kongresa v Beogradu. Dobi se v knjigarni Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova 13 in stane 50 Din.

Cvetlični »vampir«.

Na mestnem pokopališču v Pobrežju se pojavlja neki »vampir«, ki so mu na poti cvetlice na grobovih. Čeprav je sedaj raznovrstnega cvetja vsepovsod v izobilju, trga vrtnice ter jih v zabavo meče po pešpotih. Tako početje na božji njivi je vredno vse obsodbe. —

Nová prekmurska generacija

PREKMURSKI SEPARATISTIČNI NACIJONALIZEM. — NEPRIČAKOVANO NAGLA PREORIJENTACIJA NOVEGA RODU. — POSLEDICE IN SLOVENSKA JAVNOST.

Murska Sobota, v juniju 1930.

Ko se bo kdaj pisala zgodovina slovenskega Prekmurja, bo pomenilo desetletje od leta 1919. do 1930. najvažnejše razdobje, kajti nikdar se v življenju te naše najbolj severne in najbolj zapadne slovenske veje ni izvršila tako velika notranja, duhovna sprememba kakor se je v tem času. Ljudstvo, ki je bilo neizbežno obsojeno na narodno smrt sredi ogromnih valov madžarizacije, službene in privatne, je v tej kratki dobi ne le pozabilo na madžarske vabe, ampak je iz sebe porodilo tudi docela novo generacijo, ki je sicer šele na pohodu, katere vpliv in moč se pa že sedaj čuti. Zdi se sploh, da tu od starega, prejšnjega k novemu, sedanjemu in bodočemu sploh ni nobenega prehoda, da se je izvršil pravi pravcati prelom dveh dob, revolucija do najglobljih korenin.

Stara generacija, ki je zrastle in bila vzgojena pod madžarskimi režimi, je bila sicer deloma tudi slovensko-zavedna, toda v lokalnem, nekakšnem separatističnem prekmurškem smislu. Čutila se je kot posebna slovanska narodnost z vsemi svojevrstnimi atributi, tudi z jezikom, pisavo in kulturo. Tudi zedinjenje s Slovenci, Hrvati in Srbi v Jugoslavijo se je pridružila samo iz vidika te baze in je zato po namestitvi slovenskega učiteljstva in uradništva z one strani Mure in po uvedbi književne slovenščine v šole in urade, bila nezadovoljna, da, včasih celo neprijazno razpoložena. Tako je tudi nastal znani odpor proti »prišlekom«, ki ni bil toliko izraz madžaronstva, kakor se je čisto preveč naglašalo in celo docela napačno mislilo, ampak pred vsem izraz slovenskega prekmurškega separatizma.

Zato se je tudi zgodilo, da so nekateri od starih branili pred »prišleki« celo notorične madžarone in da so se krčevito oklepali svoje stare šolske autonomije,

narečja, pravopisa in kulture. »Mi Prekmurci smo Slovenci, toda prekmurški Slovenci, ne Kranjci ali Štajerci!«, tako so pisali nekateri tukajšnji lokalni listi še pred dobrimi par leti. Na vse to konservativno in ozkogrudno gledanje stare generacije je pa skoraj docela nepričakovano in preko noči prišla reakcija nastopajočega novega prekmurškega rodu. V prvi vrsti seveda tistega, ki je absolutno že slovenske šole in stopil tudi v srednje in visoke šole. In v tem oziru pomeni tukajšnja gimnazija in dolnjelendavska meščanska šola neprecenljivo dobroto.

Iz srednjih šol se je pa val nove miselnosti razširil tudi že na preprosto kmečko mladino, in danes vidimo, da se boj med mladimi in starimi pričinja že na vsej črti. Preko noči, da človek skoraj ne ve kdaj in kako, so namreč mladi zavrgli vso staro ozkogrudno in lokalistično miselnost, zahtevajo po lastnem književnem jeziku, pravopisu in kulturni tradiciji in se z vso dušo oklenili skupne slovenske ideje slovenskega knjižnega jezika, pisave, kulture in tudi političnega naziranja. Biti hočejo že stoprocentni Slovenci, enaki onim na Štajerskem, Kranjskem in drugod. Navdušujejo se ob naših pisateljih, ob naši umetnosti in kulturni tradiciji. Skratka: oni so zares pravi Slovenci, obenem pa tudi iskreni Jugoslovani.

Ta nova generacija sicer še ni v premoči, toda njeno delo in njen vpliv se čuti že povsod in je najboljša garancija za popoln prerod slovenskega Prekmurja. Zato pa zasluži podpora s strani vse naše javnosti onstran Mure, ki žal, stoji vse preveč ob strani in gleda na Slovensko Krajino še vedno tako, kakor je gledala pred leti. Vračanje skoraj 100.000 Slovencev po dolgih stoletjih v okrilje narodne skupnosti pa pomeni za nas tako velik dogodek, da bi morali o njem vsak dan govoriti in pisati.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Čreda, 18. junija ob 20. uri »Adieu Mimi«. Poslovilni večer g. A. Harastoviča. Četrtek, 19. junija. Zaprto.

Petek, 20. junija. Ob 20. uri »Baletni večer članov ljubljanske opere«, ab. C. Dramske cene.

Sobota, 21. junija. Zaprto.

Nedelja, 22. junija. Zaprto.

Baletni večer članov ljubljanske opere. Člani baleta ljubljanske opere, ki so že pri poslednjem gostovanju v Mariboru pokazali odlično umetniško kvaliteto, priredijo v petek, 20. t. m. baletni večer z zelo zanimivim sporedom. Spored obsega najrazličnejše baletne vloške iz različnih oper, kakor na primer »Car in tesar«, »Aida«, »Tigrana«, »Faust« ter razne druge samostojne plesne točke. Plesale se bodo tudi razne točke iz operetnega repertoarja: »Dolarska princesa«, »Tičar« itd. Plesje je naštudiral znani plesni mojster Vaclav Vlček ter Peter Golovin. Na klavirju spremlja Boris Borštnik. Dramske cene ab. C.

»Sestrična iz Varšave«, zelo vesela francoska komedija, ki so jo z največjim uspehom uprizarjali v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, se pripravlja kot poslednja premijera in za zaključek sezone v režiji g. Skrbniška.

Zbirka zakonov.

Izšla sta 40. in 41. snopič Zbirke zakonov, ki jo izdaja Tiskovna zadruga v Ljubljani. Snopič 40 stane 36, vezan 48 Din in vsebuje sledeče zakone: Konkurni zakon; zakon o prisilni poravnavi izven konkurza; zakon, s katerim se uvažata konkurzni zakon in zakon o prisilni poravnavi izven konkurza; uredba o tarifah za nagrade upravitelju konkurzne mase in upravitelju prisilne poravnave izven konkurza ter zakon o razprodajah. Snopič 41 stane 50, vezan 62 Din in vsebuje zakon o ustroju vojske in mor-

narice ter vojaški kazenski zakonik kraljevine Jugoslavije. Knjige se dobe v podružnici Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova 13. —

Iz Klenovnika.

Pod osebnim vodstvom ljubeznivega upravnika zdravilišča Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Klenovniku profesorja agronomije gospoda Vukičevića so pacienti napravili z dovoljenjem primarija g. dr. Samardžije izlet po ogromnem posestvu, ki pripada zdravilišču. Cilj izleta je bil Čardak oziroma Milanovac, kakor se sedaj imenuje ta lepa izletna točka, kjer ima zdravilišče del svoje perutninoreje. Od tu se je nutil izletnikom, ki so bili vsi prav dobre volje, krasen razgled po vsem ogromnem posestvu. Slikanje pacientov, ki pri takih prilikah ne izostane nikoli, je oskrbel vse stransko priljubljeni pacient gosp. Anton Horvat. Menda ni treba še posebej povdarjati, da je ta mali izletič povzročil izletnikom prav dober tek, ki so si ga utešili s prav dobro malco, da so lažje počakali na opoldanski obed. Opazilo se je

V soboto 21.

obalna veselica

v Veliki kavarni

razveseljivo dejstvo, da se je posestvo zdravilišča zadnja leta preuredilo in moderniziralo, kar je v prvi vrsti zaslug zdraviliškega ravnatelja g. dr. Jokovića in upravnika, prof. agronomije Vukičevića. Pod vodstvom večje roke teh dveh gospodov postaja ekonomija zdravilišča vedno rentabilnejša, kar prihaja zopet v korist trpečemu, na plučih bolnemu, delavstvu. Zdravilišče je last Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu in se oskrbuje v njem stalno brezplačno okoli dvesto pacientov iz vrst delavstva ter nekaj zasebnih bolnikov, ki plačujejo po 120 Din dnevno. Ogromno zdraviliško posestvo z gradom je bilo nekaj last grofov Draškovičev. —

Mariborski in dnevni drobiž

Avtobusni promet na Mariborski otok.

Na splošno željo občinstva se podaljša dosedanja proga od gramozne jame do ceste pri Kamnici, ki vodi na otok, pozneje po dogotovitvi pota od glavne ceste pa bo vozil avtobus do samega otoka. Vozna cena od Glavnega trga do gramozne jame ostane Din 1.50 in do cestnega odcepa pri Kamnici Din 3. — Odhod z Glavnega trga kakor tudi iz Kamnice dnevno od 10. ure naprej do osmih zvečer vsake pol ure, ob nedeljah in praznikih pa v kratkih intervalih po potrebi. —

Iz seje mestnega sveta.

V sinočnji seji mestnega sveta je bilo uporabno dovoljenje Karlu Goležu na Aleksandrovi cesti 44 za zgradbo skladišča in dvigala ter preureditev hiše, enako tovarni Tscheligi za zgradbo poslopja za pisarne in ročno skladišče v Gregor Čičevi ulici. Zadeva podaljšanja najemne pogodbe za Park, gospej Mariji Faninger je bila izročena finančnemu odseku.

Konjske dirke na Teznu.

Za konjske dirke, ki se bodo vršile dne 19. in 22. junija na tezenskem dirkališču, vlada letos posebno zanimanje. Večina konjev, samo prvovrstni material, je že dospela v Maribor in posestniki konjev pridno trenirajo. Sodeč po delu, bodo rezultati presenetljivi. Pri startu je letos uvedena novost: štart z gumijastimi trakovi, kar omogoča hitro izvedbo starta in ne more biti nobeden od vozačev favoriziran pri startu. Med posameznimi dirkami se bo izveval concours hippique, ki je tudi nekaj novega za povojni Maribor. Za to nagradno skakanje, pri katerem mora vsak konj preskočiti prvi dan 8 in drugi dan v težji kategoriji 10 zaprek, so do danes 18. junija, prijavljeni konji iz Zagreba, Čakovca in Šoštana, vendar se pričakuje še nadaljne prijave. Občinstvo se opozarja, da je prostor za gledalce samo v ograjenem prostoru, desno in levo od sodniške tribune. V središču ali na drugem kraju, kakor določenem, se ne sme nihče nahajati. Vstopni na je samo 15 Din. Za razvedrilo bo skrbela godba in za okrepčila šotori. — Upamo, da ne bo nihče od prijateljev naše domače konjereje in lepoga konjskega športa zamudil posetiti te zanimive prireditve.

V čolnu na sokolski zlet v Beograd.

Nekaj članov Sokola v Hočah je prišlo na originalno idejo: napravili so si čoln, s katerim se bo jutri zjutraj odpeljalo 6 telovadcev (po večini dijakov) in načelnica ter tamošnji g. učitelj Apih po Dravi in Donavi na sokolski zlet v Beograd. Potovanje nastopijo jutri ob 7. pri dupleškem mostu, kamor so danes čoln zapeljali. Na čolnu sta spredaj dva reflektorja, imajo pa na njem tudi radio. Vozili bodo neprestano 4 dni in 4 noči in upajo, da bodo najkasneje 24. t. m. v Beogradu, kjer telovadci tudi nastopijo. Želimo nenevadnim izletnikom srečo no pot! —

Smrtna kosa.

V splošni bolnici je včeraj umrl 20letni slikarski pomočnik Teobald Sovin. Blag mu spomin! —

Klub »Meja«

priredi 29. tm. celodnevni pešizlet preko Sv. Urbana in Sv. Križa na Žavcerjev vrh in odtam preko Brestnice in Kamnice nazaj v Maribor; dne 13. julija pa bo izlet k Sv. Ani v Sl. gor. in v Apačko kotlino. Podrobnosti bodo še objavljene.

Ne na Holandsko!

Izseljeniški komisariat v Zagrebu razglašja, da za naše ljudi na Holandskem za enkrat ni dela. —

Okrajne podpore občinam za ceste.

V včerajšnji seji okrajnega cestnega odbora mariborskega je bilo na podlagi poročila načelnika g. Žebota, da je proračun končno odobren, sklenjeno, da se bodo razdelile v proračunu predvidene podpore občinam za popravila odnosno gradnje cest. Vendar pa mora vsaka občina predhodno predložiti cestnemu odboru poročilo o izvršenih delih in zadevne obračune. Okrajni cestni odbor bo tudi za gradnjo nove ceste iz Ruš k Sv. Arehu izplačal prizadetim občinam primerno podporo. —

Za nedeljeni mariborski okrajni cestni odbor.

Kakor znano, je nedavno izšla nova uredba o preureditvi dozdajnih okrajnih cestnih odborov, ki se bodo organizirali po srezih in ne več, kakor doslej, po sodnih okrajih. Včeraj je imel mariborski okrajni cestni odbor svojo plenarno sejo, v kateri je bil na predlog in po utemeljitvi g. podnačelnika Robića sprejet soglasni sklep, da se odpošlje k banski upravi posebna deputacija z nalogo, da izroči banski upravi spomenico, ki bo utemeljevala potrebo, da ostane mariborski okrajni cestni odbor v dozdajni obliki in nedeljen. Za to govore posebne narodno-gospodarske in splošne prilike obmejnega mariborskega okraja. V deputacijo so bili izvoljeni gg. Žebot, Robić, Šiker, Thaler in Pšeničnik.

Tečaj za kopunjenje.

V nedeljo, dne 22. junija, se bo vršilo na spodbudo zadruga za rejo perutnine Maribor v Razvanju praktično kopunjenje, katero bo predvajal g. Jožef Kuhn, veleposestnik istotam. Odhod točno ob 14.30 ob vsakem vremenu z Glavnega trga, kjer je tudi zbirališče (trafika pri mostu). Za člane zadruga udeležba obvezna, gostje dobrodošli.

Zdravstveno stanje v Mariboru.

Mariborskemu mestnemu fizikatu se bili od 8. do 14. junija prijavljeni 3 slučaji obolenosti za škrlatinko.

Streljačka družina, Maribor

opozarja svoje članstvo, da se bo jutri 19. na strelišču streljalo. — 1786

Moli so največji uničevalci

zimskih oblek in kožuhov. Obvarujete se teh le, ako si nabavite tozadevne varnostne vreče v veletrgovini V. Waixl. 1789

Trgovski pevski zbor

ima jutri 19. t. m. izlet k Devici Mariji v Pušcavi. Odhod z glavnega kolodvora ob 14.50 do Fale. Prijatelji petja so dobro došli. 1787

Razglednice iz kopališča »Mariborski otok«

se dobe v veletrgovini g. Vilka Weixla.

Srečke državne razredne loterije za I. razred 20. kola ima še veliko izbiro uprava »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Aleksandrova c. 13. Igralci in neigranci poslužite se ugodne prilike! Vsaka druga srečka zadane! Čim več igralcev tem večja možnost dobika! Zrebanje bo že 8. julija 1930. —

Dr. Leonhard

je odpotoval do 7. julija

Pri prehlajenju,

hripi, vnetju v vratu, oteklih mandeljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda zaradi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. — »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. I

Vežba v lovskem streljanju se radi prireditve konjskih dirk preloži od 19. oziroma 22. na dan 28. junija.

Palais de Danse.

Dnevno prvovrstna kabaretna predstava. — 1772

Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico

vabi vse svoje člane na redni občni zbor, ki se nadaljuje v četrtek, dne 26. junija, ob 8. zvečer v Gambrovi dvorani v Gregorčičevi ulici, po že objavljenem dnevnem redu. Med drugim bo poročal zvezni predsednik g. Ivan Frelj iz Ljubljane o najnovejših davčnih zadevah in banskih dokladah, zlasti o novi prirastkarini od vrednosti najemnin. Ob tej priliki se bo izvršila tudi ponovna volitev novega društvenega odbora, ker se nekateri novoizvoljeni odborniki ne strinjajo z izvolitvijo odbora dne 18. maja. — Vstop je dovoljen samo članom društva. Eventualne konkretne predloge izven dnevnega reda je prijaviti v društveni pisarni Gregorčičeva ulica 8, vsaj 4 dni pred občnim zborom pismenim potom. Udeležba za člane obvezna! — Odbor

Kako se je kadenje razširilo v Turčiji?

STROGI ZAKONI PROTI KADILCEM. — KRUTOST MURATA IV.

Kava in tobak — kdo si more predstavljati Turka brez tega. In vendar se je razširilo uživanje obojega šele koncem 16. stoletja v Turčiji iz Evrope. Turško cesarstvo je v tej dobi že počelo hirati, zlasti po smrti Sulejmana Velikega, pod katerim je doseglo vrhunec moči. Od leta 1603. je vladal v Carigradu sultan Ahmed I., pod čegar vladno se je vedno bolj čutil upliv harema in evnuhov, teh »čuvvarjev vrat blaženstva«. Pod njim se je pričelo vedno bolj širiti kadenje, in nastali ste celo dve stranki, ena za, druga proti pušenju. Hodže in muftiji so se postavili na stran protivnikov kadenja in so se sklicevali pri tem na koran. Pod vladno Ahmeda I. so izšli prvi zakoni o prepovedi pušenja. Kogar so zalotili pri pušenju, so mu vtaknili cev pipe v nosnice, ga privezali na osla in tako vodili po carigradskih ulicah. Vendar v tem času kazni še niso bile tako krute nego pod vladno Ahmedovega sina Murata IV., ki je prišel na prestol kot 14letni fant, pa je bil eden najkrutejših turških cesarjev. Sicer sam udan neštetim strastem, je vendar neusmiljeno kaznoval vse, ki so se kdaj pregrešili. Poskušal je tudi sam kaditi, ker mu pa ni ugajalo, je izdal stroge zakone proti vsem kadilcem. Z naravnost zversko krutostjo je postopal s kadilci, zlasti po velikem požaru leta 1633. v Carigradu. Obdolžil je kadilce, da so krivi požara in izdal je na oblasti nalog, da treba vsakogar, ki se ga zaloti pri pušenju, brez vsega spraviti s sveta. On sam je mnogokrat, oblečen v navadno meščansko obleko, prihajal v razne družbe in tam volunil, kaj narod misli in dela. Kogar je zalotil, da je pušil, je bil takoj umorjen in njegovo truplo položeno pred hišo, kjer so ga zalotili. Seveda je vodila sultana pri teh dejanjih druga misel nego samo prepoved pušenja: materialni ra-

čun, zakaj vse premoženje ljudi, ki so bili usmrčeni radi pušenja, je pripadlo njemu. Ker pa so bile cesarske blaginje takrat skoro redno prazne, je nešteto podanikov moralo baš radi tega poginiti. Postopal je z enako krutostjo proti svojim državljanom in proti tujcem. Francoske tolmače je nabijal na kole, perzijskim poslanikom je rezal nosove in ušesa, dal je umoriti svojega lastnega zdravnika, ki ga je pred smrtjo prisilil, da je vzel dozo opija in da je z njim igral šah. Tudi na svojih bojnih pohodih je izvrševal krute kazni nad svojimi vojaki. Kogar so zalotili, da je kadil ali užival opij, je bil usmrčen. Višek krutosti pa je pokazal v vojni s Perzijci. Dal je umoriti tisoč perzijskih ujetnikov na nenavadno perverzen način. Vseh tisoč je dal postaviti v eno vrsto pred svojim šotorom in za vsakim je postavil po enega krvnika. V trenutku, ko je stopil iz šotora, je moralo pasti vseh tisoč glav. Strašna krutost krvočelnega tirana je povsod razširila takšen strah pred njim, da je trepetala pred njim vsa bližnja in daljnja okolica in smatrala vsak njegov migljaj za ukrep usode.

Vključ vsemu pa se je kadenje tudi v Turčiji vedno bolj širilo, kajti povsod vendar sultanova roka ni mogla seči. Tajno se je kadilo po vsem turškem cesarstvu in čim večje so bile kazni, tem bolj se je pojavljala želja po pušenju. Muratov naslednik, Ibrahim sicer ni ukinil zakona o prepovedi pušenja, vendar ga pa ni uporabljal s tako krutostjo kot njegov prednik.

Šele za vlade sultana Muhameda IV., ki je bil l. 1683. poražen pri Dunaju, so bili ukinjeni zakoni o zabrani pušenja v Turčiji. Sam sultan je bil velik kadilec in je zato vse zakone ukinil. Pod njegovo vladno se je pušenje silno razširilo po vsej Turčiji in od takrat naprej so Turki narod, ki največ kadi.

Kotvoritvi razglednega stolpa na Boču

Kdor se je vozil iz Maribora proti Ljubljani ali narobe gotovo ni prežrel precej velike postaje Poljčane, kjer se izpod vnožja prijazne vasi dviga v nebo veličastna in dokaj visoka gora Boč, ki vzbuja zanimanje radi svoje značilne kope. Ta 980 m visoka gora je bila sicer dosedaj širši javnosti manj poznana in jo zato niso posečali v večjem številu, kjer je bil pravi razgled z nje mogoč le ob gotovih poznih jesenskih in zgodnjih pomladanskih dneh, ko ni listja na drevju, s katerim je greben gosto zaraščen. Ko pa se je koncem leta 1928. ustanovila v Poljčanah planinska podružnica, je zanimanje za Boč zraslo čez noč. Raznesel se je namreč okoli glas, da namestava ta postaviti zgoraj v najkrajšem času razgledni stolp. Čeravno so mnogi ob tej misli spočetka nevarno zmajevali z glavami, so se nekateri agilni odborniki vseeno takoj poprijeli resnega dela. Že naslednje leto 1929 so po prvi dobro uspeli letni veselici začeli s pripravami. Še isto jesen so spravili na vrh močne štiri glavne stebre in s tem je bil led prebit. Čez zimo se je pripravljala ostali potrebni material, ki so ga letošnjo spomlad znosili gor bosanski tovarni konjički. V nedeljo je bil tudi komisijonelni ogled, slovesna otvoritev pa bo v nedeljo, dne 22. junija.

Visok je 18 m, skonstruiran iz mescenovega in jesenovega lesa in ima 5 etaž. Stebri so s traverzami vzdani v cementne podstavke.

S stolpa je na vse strani sijajen razgled. Poleg nebroj cerkvic ter večjih in manjših hribov ter gorskih grebenov se mu v gotovih jasnih dneh nasmehlja celo naš častitljivi očiak — Triglav.

Da je bil stolp v tako kratkem času postavljen, je zasluga celokupnega sedanjega odbora s predsednikom dr. H r o n o v s k i m na čelu. Posebej pa je še omeniti dva gospoda in to železniška uradnika Z e i l h o f e r j a in R i t o n j o, ki sta žrtvovala ves svoj prosti čas in dneve in noči svojega dopusta prebila na Boču, da je delo hitreje in uspešneje napredovalo. Tudi trgovec g. F i š i n g e r je zanj žrtvoval mnogo uric.

Z dograditvijo stolpa pa se je pokazala nujna potreba, da se postavi na Boču še nekaj, kjer bi se ljudje lahko med potjo odpočili, se okrepčali ali pa poiskali zavetja. In agilna, mlada podružnica je tudi za to poskrbela. Na prijaznem sedlu pri starodavni cerkvi sv. Miklavža, v višini 624 m, je preuredila del gospodarskega poslopja, ki ga je dala na razpolago šentjurška kmetijska šola, v dve lični sobici, jih opremila ter tako otvorila že 8. junija tamkaj planinsko okrepčevalnico, sredi najlepših planinskih pašnikov. Tu bo ob priliki otvoritve stolpa tudi velika veselica z godbo.

Z dograditvijo stolpa in pridobitvijo okrepčevalnice bo kraj brezdomno pridobil in se bo tujski promet znatno povečal. Boč bo postal ena najprivlačnejših izletnih točk. Pa kaj bi še pravil... odzovite se našemu vabilu, pridite k blagoslovitvi in otvoritvi dne 22. t. m. in prepričajte se sami! —ki.

Benetke in moderni promet

Benetke sicer zelo ljubosumno in trdovratno čuvajo svoj edinstveni značaj in svoje gondole, vendar se pa tudi prilagajajo modernemu prometu, ne da bi pri tem sledile besedam futurističnega italijanskega pesnika Marinettija, ki je pred nekaj leti imenoma nevdzdržnega napredka zaklical: »Prodajte umetniške predmete Ameriki, zasipajte kanale in uničite gondole!« Na mestne stroške razširjajo sedaj železniški most iz Mestre v Benečijo, da bodo prevozila lahko prišla tik do mesta. Projektiran je spoj več malih kanalov v eden takozvani »canal piccolo«, ki bo vezal trg Sv. Marka v najkrajši direktni črti z beneško železniško postajo. Žrtve tega projekta bodo nekatere starejše stavbe, a te žrtve bodo bogato nadomeščene z ugodnostmi direktno zveze.

Sport

Tekmo ISSK Maribor:ASP Primorje, ki bi se imela vršiti jutri, je ASK Primorje odpovedalo.

Velike mednarodne rokoborbe v Mariboru.

ISSK Maribor priredi propagando koatletike velike mednarodne rokoborbe v Mariboru. Sodelovali bodo najboljši rokoborci Avstrije, Madžarske, Italije, Nemčije, Rumunije in Francije. Nadalje bodo tudi nastopili rokoborci iz Maribora in Ljubljane. Tekme bodo začeli v soboto dne 21. junija v verandi pivovarne Union.

Lahkoatletski meeting

priredi SK Železničar v nedeljo dne 22. junija ob 9. dopoldne na igrišču SK Rapida. Dosedaj so se prijavili razen domačih klubov tudi SK Concordia (Zagreb) in nekateri ljubljanski atleti. Startal bo tudi jugoslovanski rekordar Predanič iz Zagreba na 1500 in 10.000 m.

SK Železničar, lahkoatletska sekcija.

V petek dne 20. t. m. sestanek lahkoatletov ob 19. uri na igrišču. Pozivljajo se tudi nogometaši, da se ga udeležijo. — Načelnik.

Graški nogometaši v Mariboru.

V nedeljo, dne 22. junija, gostuje v Mariboru SK Sturm iz Gradca, ter bo odigral s ISSK Mariborom prijateljsko tekmo.

Nogometna reprezentanca INS

je včeraj odpotovala skozi Ljubljano v Marseille, kjer se 20. junija ukrca na parnik »Florida«. V Montevideo prispe naše moštvo 8. julija. Tekmovanje za svetovno prvenstvo pa se bo pričelo 13. julija in končalo 28. julija. Naše moštvo se vrne 29. avgusta zopet v domovino.

Raje hlače kot dolga krila

Angleške ženske groze, da bodo raje oblekle hlače, ako bodo krila postajala daljša. To je uspeh zborovanja v Londonu, katero so sklicale ženske trgovske nameščenke vseh vrst in na katerem je bilo nad tri tisoč žensk. Vse zborovalke so se z vso odločnostjo izrekle proti temu, da bi postale sužnje mode in so se končno soglasno izrekle za kratka krila. Neka zelo temperamentna dama, ki je bila izvoljena tudi za poslanca, je označila dolgo krilo za oblak na ženskem obzoru in je določila kot ideal ženske obleke 20. stoletja sledeče: Krila naj segajo 3—5 cm pod kolena, ki morajo biti pokrita tudi v primeru, ako se ženska vsede. Dolga krila — je zaključila govornica, nikakor niso praktična. Lady Duff Gordon, ena najboljših poznavaalk mode, je izjavila, da je 8 cm pod kolonom najidealnejša dolžina za dnevno obleko. Raje bomo nosile hlače, kakor predolga krila, je zavpila z mogočnim glasom. Niti ene ženske ni bilo, ki bi imela pogum, da bi zagovarjala dolgo modo. Končno je pripadla ta dolžnost nekemu znanemu londonskemu kritiku, ki je izvajal: »Dolge obleke so bile vedno najlepši kras ženske. Gre le za vprašanje, ali dolge obleke ali sploh nobenih. Kratka krila nikakor ne, ali dolga ali pa hlače«.

Čebele napadle znanstveno ekspedicijo

Londonski »Times« poroča iz Bulawaye v Afriki, da je italijanska znanstvena ekspedicija, ki jo vodita Gatti in prof. Cipriani, doživela nedavno neprijetno prigodo. V notranjosti severne Rodezije se je povzpela na gorski rob v predelu Lusake. V nekoliko sto metrih višine se je nenadoma znašla pred ogromnim rojem čebel, ki so se vgnezdile v skalnatih gorskih razpokah. Predno so se člani ekspedicije mogli umakniti, jih je že napadel cel oblak čebel. Duhaprisotnosti komandanta Gattija, ki je hipoma zažgal par skatelj bencina in tako čebele preganjal, se ima ekspedicija zahvaliti, da se je rešila. Ko so se vrnili člani ekspedicije v taborišče, so jim bila lica tako zatekla od čebeljih pikov, da so niso mogli drug drugega spoznati. Drugi dan se je ekspedicija raje vrnila proti Kairu.

Smrtna vožnja majorja Segrave

Kakor so listi obširno poročali, je 12. junija tragično preminul Sir Henry Segrave pri poskusu, da postavi novi svetovni brzinski rekord z motornim čolnom. Poskus se mu je ponesrečil in značilno je, da so bile njegove zadnje besede pred smrtjo: »Potolkli smo rekord«. Ni pa še splošno znano, kaj je bil pravi vzrok katastrofe. Londonski časopisi pripovedujejo o dogodku sledeče:

Major Henry Segrave je 12. junija popoldne s svojim novim motornim dirkalnim čolnom »Miss Anglija II« na windermerskem morju (Laucaster, ka kih 40 km od obrežja irskega morja) poskusil postaviti nov brzinski svetovni rekord. Startal je ob 2. pop. Tisoči gledalcev so sledili njegovi vožnji, deloma z obrežja, deloma iz malih čolnov. Dirkalni čoln je imel nov propeler, ki je dan poprej prispel iz Londona, ker je bil prejšnji zlomljen. Že par sekund po startu je čoln brzel s strašno brzino čez morje. Ko je prevozil predpisano daljavo, se je obrnil in vozil s še večjo brzino nazaj. Naenkrat so opazili gledalci, kako se je čoln stresel in v hipu že tudi izginil pod vodno površino. Istočasno je bilo videti močan vodni curek. Šele čez nekaj minut se je zopet pojavil trup čolna nad vodo, in gledalci so s strahom opazili, da je obrnjen s hrbtom navzgor in da ima veliko luknjo. Nešteto malih hitrih čolnov je brzelo na kraj nesreče. Posrečilo se je predvsem, strojnika Nillcocksa nezvestnega potegniti iz čolna. Imel je težke poškodbe na obeh očesih in zlomljeno nogo. Segraveja so našli šele par hipov kasneje, tudi nezvestnega. Mehanik Malliwell je utonil in njegovega trupla še niso našli.

Oba nezvestna so spravili v bolnico. Pri Segraveju so zdravniki ugotovili, da je imel zlomljeni obe roki in da je eno zlomljeno rebro predro-

pljuča. Vključ najnapornejšim poskusom zdravnikov, da bi ga ohranili pri življenju, je Segrave kmalu po prevozu v bolnico umrl v rokah svoje žene, ki je bila očitvidka nesreče. Njegov oče, ki je bil v London brzojavno obveščen o nesreči, je našel sina že mrtvega, dasi je prihitel z letalom.

O vzrokih nesreče so mnenja deljena. Eden izmed očitvidcev pripoveduje, da je videl kako je dno čolna počilo in kako se je čoln prekopicnil nad vodo. Po drugi verziji pa je čoln nalletel na kos lesa, kar je pri silni brzini povzročilo nesrečo.

Major Segrave je bil star šele 34 let, izboren avijatik in priznani svetovni rekorder v avtomobilskih vožnjah. Še marca 1929 je postavil v Dayton Benachu zadnji svetovni rekord.

Nov tip letala

LONDON, 17. junija. Prihodnje dni bodo pri velikih angleških letalskih manevrih preizkusili nov tip letala s »H« stroji, katere smatrajo kot nov velik napredek tehnične znanosti. Podrobnosti o novem stroju še niso bile objavljene. Ve se samo toliko, da ima 16 cilindrov, ki so postavljeni v 4 vrste, da se prihrani čim več prostora. Novi tip letala more doseči hitrost, ki popolnoma odgovarja hitrosti najboljših angleških bojnih letal. Stroj je konstruiral major Halford.

Iz strahu pred operacijo — v smrt.

17letni kmečki sin Stefan Kecerin iz Kraljevca na Hrvaškem, je bolehal na vnetju na ušesih in je imel neprestano silne bolečine. Zdravniki so rekli, da mora k operaciji. Dogovorjeno je bilo, da bi ta teden šla z očetom v bolnico na operacijo. Vse zadnje dni je hodil fant popolnoma potr. V nedeljo zvečer pa so ga našli v očetovem vinogradu obešenega na črešnji. Strah pred operacijo ga je nagnal v smrt.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

121

Ragastens je dvignil glavo.

»Hvala vam, gospa,« je dejal z nenavadno krotko. »Hvala za ganjenost in sočutje, ki se mi razodeva v vaših besedah... Sladko mi je čutiti to simpatijo, ki se sklanja k meni v uri, ko mi je sojeno umreti...«

»Ali je vaš trdni namen, da pojdete v smrt? ... Ali ne bi mogli še počakati do jutri? ...«

»Poizkusil bom, ako vam more to koristiti, gospa. V tem trenutku vam ne morem ničesar odreči. Toda s tem, da počakam jutri do večera, storim vse, kar mi dopuščajo moje moči.«

»Hvala vam,« je dejala Maga živahno. »Če bi storili svoj korak v teku jutrišnjega dneva, bi mi moj načrt morebiti izpodletel... Tako pa bo jutri zvečer vse končano...«

Premolknila je za hip, kakor da bi se obotavljala. Nato je vprašala s tresočim glasom:

»Ali me hočete objeti, sinko moj? Prosim vas za to... vidite... ker stopam tudi jaz v svojo smrt...«

Brez besede se je spustil Ragastens v starkino naročje. Nato se je ona iztrgala objemu, temu poslednjemu veselju njenega mučeniškega življenja... počasi, ne da bi pogledala nazaj, je odšla po stopnicah navzgor ter se izgubila v temo, ki je ležala med gradom prokletstva in med ribičevo kočjo.

Ragastens se je nato obrnil k Giacomo.

»Jutri,« je dejal, »poizkusim vdreti v grad; katera ura mislite, bi bila najugodnejša?«

»Poslušajte,« je dejal drobnji stari, čigar mefistofelski obraz je razodeval nenavadno vznemirjenost, »tako se vam ne more posrečiti... Vi hočete v grad skozi vrata? ... Saj bi vas ubili, preden prestopite prag... To ni prava pot.«

»Ali mi morete nasvetovati kaj drugega?« je vprašal Ragastens s potrjim glasom.

»Morda! ... Ne vem še! ... Poizkusiti hočem. Poslušajte: Zmeniva se za jutrišnji dan, ob določenem času...«

»Vse je odvisno od ure Cezarjevega prihoda. Treba je, da pridem prej v grad, kakor on, to je vse!« je zaključil.

»To je vse!« je vzkliknil Giacomo. »To je vse... Nazadnje, če vas človek pogleda, se ne bi čutil ničesar... Cezar pride proti polnoči... Ali vam je ob deseti uri pogodu?«

»Ob deseti uri, velja!«

»Dobro! Ob tej uri — namesto, da bi hodili pred grajska vrata — bodite na obrežnem skalovju, tam, kjer se jarek prekinja in visi zid naravnost nad pečinami... Ako ne vidite ničesar... je znamenje, da nisem mogel ničesar storiti; v tem slučaju ravnajte po lastnih mislih... Do snidenja... jutri ob deseti uri!«

Giacomo je odhitel po stopnicah in izginil. Ragastens, ki je ostal sam, je zamolklo zamrmral:

»Še en dan! ... Ali bom mogel čakati tako dolgo?«

Naenkrat pa je zapazil Spadacappa, ki je marljivo likal njuna meča in bodali. Prišlo mu je na um, da bi odslovil svojega zvestega služabnika. Ali je imel pravico vzeti ga s seboj v to borbo, ki je bila zgolj maskiran samoumor? Ne! ... Nedopustno je bilo, obsoditi tako na smrt človeka, ki mu je bil pokazal toliko ljubezni in vdanosti. In že je sam pri sebi iskal sredstva, kako bi ga spravil odtod...

»Kaj pa delaš?« je vprašal.

»Saj vidite, gospod, da likam najino orožje za jutrišnji dan. Saj imava jutri bitko, ali ne?«

»Čeprav; zakaj se trudiš? ...«

»Gospod,« je odgovoril Spadacappa, »ker je tako, da jutri pogineva, hočem, da pogineva snažna. To bo moje poslednje gizdalinstvo.«

LXX.

Barka se bliža.

Naslednji dan se je zdel Ragastensu dolg kakor sto let tesnobe. Vso noč ni bil zaprl očesa, in tudi v sobi ni ostal. Od tistega trenutka, ko je Giacomo odšel, je sedel vitez na skali ob bregu ter čakal razsvita, dokler se ni dvignila zarja na blesteče čistem jutranjem nebu.

Ragastens je gledal in gledal, a njegove oči so bile tako srepe in prazne, da niso videle ničesar. Zatapljal se je v nekaj zadnji razgled po svojem življenju, kakor ljudje, ki čutijo, da se jim bliža poslednja ura. Drug za drugim so se dvigali njegovi

spomini, ter se vrstili s hitrostjo sanj na polju njegove domišljije.

Vse to pa se je končavalo s sliko mlade, belo oblečene deklice, ki je v galopu pridrvela na iskren konju, ter zajahala k njemu in zaklicala:

»Gospod, kdorkoli ste, varujte me, rešite me tega človeka! ...«

Da, zopet je gledal vse to... In nad vsemi temi spomini, ki so se dvigali in plavali okrog njega, je venomer plapolala bela obleka deklice, nje, ki je imela oči tako nežne in tako ponosne, in pogled tako smel in tako krotak.

Polagoma so se utrinjale ure... Prišel je večer. Ragastens je bil še vedno na istem mestu. Naenkrat pa ga zadene glas, ki ga je siloma iztrgal iz te poslednje sanjarije.

»Ali gledate jadro, ki prihaja tam doli na obzorju?«

Ragastens je skokoma planil na noge. Skoraj blazen od groze, je pogledal moža, ki mu je zastavil to brezbržno vprašanje. Spoznal je ribiča, pri katerem je stanoval. Ragastens ga je s tako silo zgrabil za roko, da se je stresel možak kakor šiba.

»Kaj praviš?« je kriknil nad njim. »Jadro prihaja! ... To je on, kajne? To je on! ...«

Ribič je odskočil, tako se je prestrašil izraza nepopisne besnosti, ki je mahoma spasila vitezovo lice. Ragastens je zapazil grozo, s katero ga je navdal. Zaukazal si je mir, ter spustil roko.

»Oprostite mi, ubogi mož,« je dejal z bridko žalostjo. »Saj sam ne vem, kaj delam. Tako nesrečnega se čutim!«

»Saj ni nič... saj ni nič!« je zajecel ribič.

In zopet je pričel gledati na odprto morje. Ragastens je z nemirom splezal višje na breg. Na vse zadnje še vendar ni bilo gotovo, da je ravno to tista barka, ki nosi Cezarja Borgia...

Morda je samo ladja, ki jadra mimo?

»Ali vidite?« je viknil ribič, »naravnost proti Capreri se obrača... Vrag naj me vzame, če ta barka ne prihaja iz Ostije... Glejte! Zdaj jo gotovo že vidite! ...«

Ragastens je obrnil glavo v stran. Kaj je bilo njemu do tega, ali vidi, ali ne vidi! Ta ladja je prihajala iz Ostije! Jadrata je proti Capreri! ... To je bilo vse, kar mu je bilo treba vedeti; to je bil Cezar! ...

Oddam dve opremljeni sobi

do 29. avgusta s posebnim vhodom, električno lučjo, dvem do trem boljšim gospodom ali damam, tudi zakonskemu paru brez otrok s souporabo kuhinje. Naslov v upravi lista. 1773

Sobo in črkoslikanje,

barvanje fasad izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. IX

Gramofone

popravlja najbolje in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica. 14. 602

Mizarstvo Ciril Razboršek.

Taborska ulica 22, izdeluje pohištvo in renoviranja. XV

Dobro vino

iz lastnih vinogradov, liter po 12 in 14 Din priporoča vinotoč Vezjak, Splavarska ul. 6. 1638

Trgovski lokal v Mariboru,

v sredini mesta, kjer je bila več let dobro ideoča veletrgovina, se odda v najem. Pojasnila daje Srečko Pihlar. Gosposka ul. št. 5. 1648

Slaščičarskega učenca

sprejme Ilich, Slovenska ulica 5. 1770

Čisto opremljeno sobo

z elektr. razsvetljavo ter zajutrkom se odda s 1. julijem za 300 Din. Naslov v upravi lista.

Predtiskanje najmodernejših vzorcev,

kakor tudi popravo svilenih nogavic v ateljeju za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 833

Vajenca, s primerno šolsko izobrazbo

sprejme manufakturna trgovina Srečko Pihlar, Gosposka ul. 5. 1726

Pozor!

Najcenejše pletene čevlje dobite, po Din 139.— pri Ivan-u Pirc-u, Aleksandrova cesta 24. 1761

Časopisni inserati

pri Hinko Sax, Grajski trg. 1654

Posečajte hotel, restavracijo

»Mariborski dvor« Oset. Prenočišča, kopalnice, garaže, hotelski avto. 1677

Pohištvo v vročih dneh

v kopališče Bistrica pri Limbušu. Fini pesek za solnčenje. Cena 3 Din za osebo. Se priporoča Antonija Gaube. 1777

V villi »Julija«,

Tomšičev drevored oddam s 1. julijem opremljeno sobo. 1774

Praznik na deželi!

Meščanski »purgari« veseli — v Radvanje Spodnje bodo pridrveli, — kjer našli bodo vsi zabavo in okusili veselje pravo — pri pivu, vinu, piščancih in deklinah, na kegljišču in pri — violinah. — Vabi vas dobrovoljčke vse: A. A. Lobnik, gostilničar Spodnje Radvanje. 1784

Trda drva

tudi kratko žagana se ceneno dostavljajo. Električna žaga M. Obrat, Tattenbachova ulica, telefon 2094. 1783

Kupim razno pohištvo

zlasti omare, damsko kolo šivalni stroj, gramofone do Din 500. Pismene ponudbe na M. Makor, Aleksandrova c. 1, Studenci. 1762

Kopalne obleke

po meri in ukusu ter vse vrste pletenih dobite v pletarni Vojašniška ulica 2.

Sobo, novo opremljeno,

električna luč, poseben vhod, takoj oddam boljšemu gospodu ali gospodični. Stritarjeva ulica 5 I. 1776

Perfektne kuharice

se sprejme. Vprašati v »Uradniški menzi«, Slomškov trg 17. 1775

Najlepše razglednice iz Maribora

dobite v papirnici Feliksa Novaka, Gosposka ul. 9. 1768

Jaz pa poidem v Pekre!

Kam drugam ko v Pekre — pojdemo na praznik vsi veseli?! Odnese bomo dobre volje polne cekre in ko škripančki bomo peli... — Da s postrežbo fino prišli boste v rože preskrbel z ženko vsem bo: Tomše Jože. 1785

Restavracija kopališča na Mariborskem otoku

priredi v četrtek, dne 19. popoldne koncert

Igra železničarska godba pod vodstvom g. Koudelke. Z jedačo in pijačo bogato preskrbljeno! Cene solidne in točna postrežba! Za obilen obisk se priporoča restavrater Josip Majdič

1778

PIJTE ZA ŽEJO IN OKREPITEV

„Chabeso“

Brezalkoholna, osvežujoča namizna pijača, pripravljena z mlečno kislino, brez vsake umetne barve in čistim sladkorjem. — Zahtevajte povsod »ORIGINAL - CHABESO«. Vsaka CHABESO-steklenica predvidena je s pasico in oznako »Original-Chabeso« zaprto. Z zakonom zaščiteno. — Tovarna »CHABESO«, Maribor, Aleksandrova 182a.

1860

Inserirajte

v

„Večerniku“

Pomladanski kasaški Derby-meeting

in concours hippique na dirkališču na Teznu pri Mariboru bo 18. in 22. junija

Začetek ob pol 15. uri — Vstopnina Din 15 — Avtobusna zveza z Glavnega trga

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik; FRAN BROŽOVIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.